

Opdrachtgever

Inspectie SZW

Opdrachtnemer

Inspectie SZW

Onderzoek

Startdatum – 1 oktober 2013

Einddatum – 1 februari 2014

Categorie

Werkwijze en dienstverlening

Kansen op (duurzame) uitstroom naar werk voor oudere Ww'ers

Nota van bevindingen

Conclusie

Uit voorgaande onderzoeken bleek dat naarmate de leeftijd toeneemt, de kans op uitstroom naar werk afneemt. In deze secundaire bestandsanalyse is gekeken hoe groot deze verschillen naar leeftijd, per sector en regio zijn, of deze in de tijd constant zijn en of deze samenhangen met enerzijds persoonskenmerken en anderzijds kenmerken die samenhangen met mogelijke verschillen in de dienstverlening naar regio. Bij persoonskenmerken gaat het bijvoorbeeld om geslacht, leefvorm, etniciteit, uitkeringsduur, bedrijfstak en regio. Bij de kans op uitstroom speelt de werkgelegenheid in de regio een grote rol. De overall conclusie van de analyse die zich uitstrekt over een periode van meerdere jaren (2006 tot augustus 2013), is dat de kans op duurzame uitstroom naar werk hoger is dan menigeeen zou verwachten. De kans neemt af naarmate men ouder is, naarmate men langer in de uitkering zit, en als iemand als niet-westers allochtoon in een grote gemeente woont, maar de verschillen zijn toch ook weer niet zo groot dat iemand in welke situatie dan ook geen kans op uitstroom meer heeft. Over een langere periode bezien blijft er altijd een aanzienlijke kans bestaan op duurzame uitstroom naar werk.

Link naar bestand

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/pj2uq6yv>

Kansen op (duurzame) uitstroom naar werk voor oudere Ww'ers

Nota van bevindingen

datum	februari 2014
nummer	NvB 14/02a

Inhoud

1	Inleiding—5
1.1	Onderzoeksvragen—5
1.2	Duurzame uitstroom naar werk—7
1.2.1	Definitie van duurzame uitstroom—7
1.2.2	Kans op uitstroom—7
1.3	Gebruikte bestanden—8
1.4	Leeswijzer—8
2	Ontwikkeling van het aantal Ww'ers—9
2.1	Ontwikkeling van het aantal Ww'ers—9
2.2	Relatie uitstroom en duurzame uitstroom—10
2.3	Kenmerken van de WW-populatie—12
3	Duurzame uitstroom naar werk—15
3.1	Duurzame uitstroom—15
3.2	Duurzame uitstroom naar kenmerken—15
3.3	Meervoudige analyses—25
3.4	Conclusie—26
Bijlage:	Methodische verantwoording—27

1 Inleiding

1.1 Onderzoeksvragen

Het deelonderzoek 'Kansen op (duurzame) uitstroom naar werk naar leeftijdscategorie. Secundaire bestandsanalyse WW' is een van de drie deelonderzoeken van het 'Programma Kwetsbare groepen – ouderen'. Bij de secundaire bestandsanalyse gaat het om een onderzoek naar de invloed van verschillende kenmerken van oudere werklozen op duurzame uitstroom naar werk uit de WW. Waar in dit onderzoek wordt gesproken over 'duurzame uitstroom', wordt bedoeld 'duurzame uitstroom naar werk'.

Het deelonderzoek 'Kansen op (duurzame) uitstroom naar werk naar leeftijdscategorie. Secundaire bestandsanalyse WW' heeft betrekking op de tweede en derde deelvraag van het hoofdonderzoek, namelijk:

2. Wat zijn de resultaten van de dienstverlening ten aanzien van het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt van oudere werklozen?
3. Welke werkzame bestanddelen zijn aanwijsbaar in de dienstverlening voor oudere werklozen ten aanzien van het vergroten van hun kansen op de arbeidsmarkt?

Het doel van het deelonderzoek is om een verklaring te geven van eventuele verschillen in uitstroom naar werk per arbeidsmarktregio. De onderzoeksvragen voor het deelonderzoek zijn:

1. Hoe verliep in de afgelopen zeven jaar (2006-2012) de duurzame uitstroom naar werk uit de WW?
2. Wat zijn de kenmerken van degenen die zijn uitgestroomd naar werk?
3. Welke factoren spelen een rol bij de kans op uitstroom naar werk van oudere werklozen?

De eerste drie deelvragen van het deelonderzoek hebben betrekking op deelvraag 2 van het hoofdonderzoek, terwijl de laatste deelvraag betrekking heeft op deelvraag 3 van het hoofdonderzoek. In de secundaire bestandsanalyse gaat het om analyses op de WW-bestanden.

In een eerdere onderzoeksfase is al een groot deel van de analyses voor de WWB uitgevoerd. Waar relevant zullen deze uitkomsten naast die van de WW worden aangegeven om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen.

Toelichting op deelvraag 1: Hoe verliep in de afgelopen zeven jaar de duurzame uitstroom naar werk uit de WW?

Het gaat hierbij om de ontwikkeling van de aantallen personen die in de afgelopen zeven jaar zijn uitgestroomd naar werk in verhouding tot de samenstelling van het bestand (hoeveel procent is uitgestroomd en welk deel daarvan is duurzaam?). Wat betreft het aandeel uitstroom naar werk wordt in dit deelonderzoek van uitgegaan dat er een relatie bestaat met de dienstverlening en deze heeft dus betrekking op deelvraag 2 van het hoofdonderzoek, waarbij het gaat om de resultaten van de dienstverlening.

Toelichting op deelvraag 2: Wat zijn de kenmerken van degenen die zijn uitgestroomd naar werk?

Bij de kenmerken gaat het om de relatieve verdeling van de uitkeringsbestanden en de uitstroom naar werk. Bijvoorbeeld: het uitkeringsbestand bestaat bij een bepaalde leeftijdscategorie in een jaar voor 60% uit vrouwen, maar de uitstroom naar

werk bestaat voor 60% uit mannen. De kenmerken hebben betrekking op leeftijd, arbeidsmarktregio, bedrijfstak, uitkeringsduur, gemeentegrootteklasse, geslacht, leefvorm en etniciteit; deze kenmerken staan hieronder schematisch weergegeven. Deelvraag 2 van het deelonderzoek heeft eveneens betrekking op de bedoelde resultaten bij deelvraag 2 van het hoofdonderzoek.

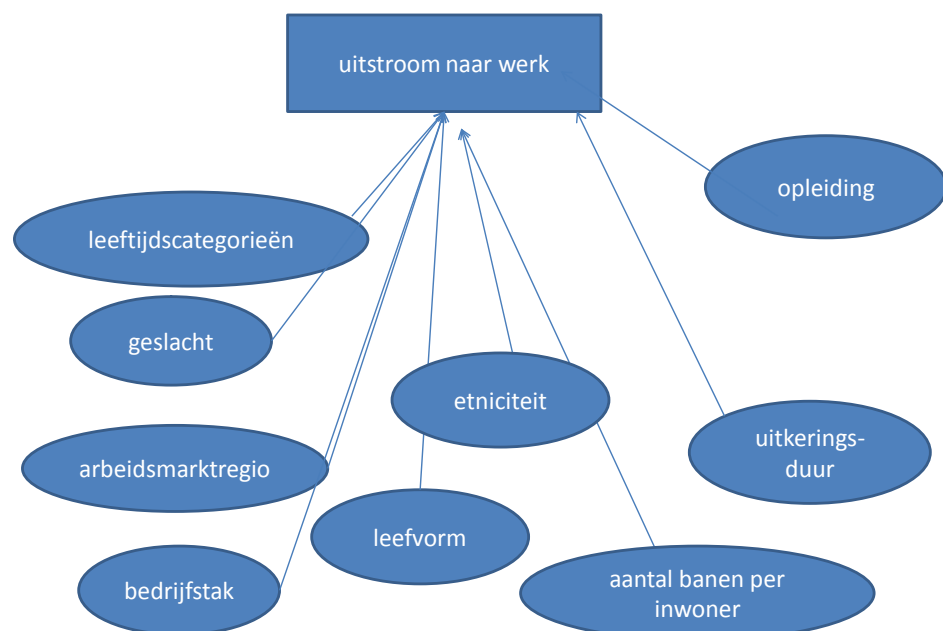
Toelichting op deelvraag 3: Welke factoren spelen een rol bij de kans op uitstroom naar werk van oudere werklozen?

Van de hierboven genoemde kenmerken (leeftijd, arbeidsmarktregio, bedrijfstak, uitkeringsduur, gemeentegrootteklasse, geslacht, leefvorm en etniciteit) zal worden nagegaan welke een rol spelen bij de kans op uitstroom. Ook deelvraag 3 van het deelonderzoek heeft aldus betrekking op de bedoelde resultaten bij deelvraag 2 van het hoofdonderzoek.

Toelichting op deelvraag 4: Kunnen eventuele verschillen in uitstroom tussen arbeidsmarktregio's worden toegeschreven aan de dienstverlening?

Voor het onderzoek is het met name interessant of er verschillen zijn tussen arbeidsmarktregio's en of eventuele verschillen in uitstroom hieraan kunnen worden toegeschreven. De kans op uitstroom zou voor iedereen gelijk moeten zijn, ongeacht de leeftijd. Er mag niet worden gediscrimineerd op leeftijd en iedereen moet evenveel steun krijgen bij de poging tot uitstroom naar werk. Deelvraag 4 van het deelonderzoek heeft dus betrekking op deelvraag 3 van het hoofdonderzoek waarbij werkzame bestanddelen in beeld worden gebracht.

De variabelen die invloed kunnen hebben op de duurzame uitstroom naar werk, kunnen schematisch als volgt worden weergegeven:

1.2 Duurzame uitstroom naar werk

1.2.1 Definitie van duurzame uitstroom

Onder 'duurzame uitstroom naar werk' wordt in dit onderzoek het volgende verstaan: aanwezigheid in de WW met een positief uitkeringsbedrag in maand 1 en niet aanwezig in de WW in de maanden 2, 3 en 4 en in die drie maanden wel aanwezig bij de dienstverbanden.¹ Duurzaam wil in dit verband dus niet zeggen dat gedurende een (zeer) lange periode geen beroep hoeft te worden gedaan op een WW-uitkering, doch het feit dat er gedurende 3 maanden werkervaring wordt opgedaan binnen een dienstverband; dit verkort de afstand tot de arbeidsmarkt en draagt zo bij aan de kans op blijvend werk. Onder uitstroom naar werk wordt in dit onderzoek dus een algehele uitstroom uit de uitkering verstaan; er wordt gedurende enige tijd geen beroep meer gedaan op de uitkering.

Uit samenloopsignalen van de Belastingdienst omtrent inkomsten uit arbeid en inkomsten uit uitkering bleek in het verleden bij 70% van de bijstandsccliënten in een jaar samenloop te bestaan. Dit wordt in dit onderzoek niet bedoeld met uitstroom naar werk. Omtrent de periode waarover de uitkering moet zijn verlaten, wordt in dit onderzoek verstaan duurzame uitstroom naar werk, hier gedefinieerd als minimaal drie maanden buiten de uitkering. Indien iemand uitstroomt naar werk en een maand later weer wordt ontslagen en weer een beroep doet op een uitkering, dan wordt dit niet als duurzaam beschouwd en dus niet als uitstroom naar werk.

Onder uitstroom naar werk valt ook werk in de vorm van zzp'er, zolang maar geen beroep meer wordt gedaan op een uitkering. Behoudt een zzp'er echter nog een tijdje een gedeeltelijke uitkering, dan wordt dit dus niet als uitstroom beschouwd.

Niet-duurzame uitstroom wil niet zeggen dat er niet is uitgestroomd. Voorbeelden van wel uitstroom maar geen duurzame uitstroom zijn:

- uitstroom naar werk maar binnen 3 maanden weer een beroep op de WW;
- het bereiken van de maximale duur van de WW (en afhankelijk van de aanwezigheid van een eventuele partner als gevolg daarvan uitstroom naar de WWB);
- uitstroom wegens overlijden.

De keuze voor de analyseperiode 2006-2012 heeft als voordeel dat zowel de situatie voor als na de financiële crisis wordt meegenomen in de resultaten (een stukje hoogconjunctuur en een stukje laagconjunctuur), zodat niet alleen de effecten van een neergaande fase de resultaten beïnvloeden. Indien een kortere analyseperiode zou worden genomen, dan heeft dat een drukkend effect op de percentages van duurzame uitstroom en ook indien de analyses zouden worden gedaan door bijvoorbeeld als criterium in te bouwen een halfjaar aanwezig voorafgaand aan de uitstroom dan zouden de percentages van duurzame uitstroom lager uitvallen.

1.2.2 Kans op uitstroom

Uit voorgaande onderzoeken bleek dat naarmate de leeftijd toeneemt, de kans op uitstroom naar werk (in het vervolg van dit deelonderzoek ook wel kortweg genoemd 'uitstroom') afneemt. In de secundaire bestandsanalyse is gekeken hoe groot deze verschillen naar leeftijd, per sector en regio zijn, of deze in de tijd constant zijn en of deze samenhangen met enerzijds persoonskenmerken en anderzijds kenmerken die samenhangen met mogelijke verschillen in de dienstverlening naar regio. Bij

---

¹ UWV hanteert als definitie voor duurzame uitstroom bij re-integratie een termijn van 6 maanden.

persoonskenmerken gaat het bijvoorbeeld om geslacht, leefvorm, etniciteit, uitkeringsduur, bedrijfstak en regio.

Bij de kans op uitstroom speelt de werkgelegenheid in de regio een grote rol. Daarom is de mutatie in het aantal banen per inwoner gerelateerd aan de uitstroom naar werk in die regio. Daarnaast is de verhouding tussen enerzijds de totale uitstroom naar werk binnen een arbeidsmarktregio en anderzijds de uitstroom naar werk van de groep ouderen van belang. De totale uitstroom naar werk wordt dan gebruikt als benadering voor de kans op uitstroom in de regio. Indien bijvoorbeeld bij eenzelfde aandeel ouderen binnen de populatie in de ene arbeidsmarktregio de totale uitstroom naar werk voor 20% uit ouderen bestaat en in de andere arbeidsmarktregio voor 1% uit ouderen bestaat, dan kan er een relatie zijn met de dienstverlening.

De reden om bij een onderzoek naar kwetsbare groepen, en dan met name ouderen, een meerjarige analyse te doen naar personen in een uitkering (hier de WW, maar dat geldt ook voor de WWB), is dat over een langere periode de kans op uitstroom naar werk kan worden onderzocht. De stelregel is: hoe langer de uitkeringsduur, hoe lager de kans op uitstroom en hoe ouder, hoe lager de kans op uitstroom. En de resultante van beide: hoe langer de uitkeringsduur, hoe groter de kans dat iemand wat ouder is; met de uitkeringsduur neemt ook de leeftijd toe. Dit onderzoek maakt het mogelijk om over een langere periode te kunnen zien hoe groot de kans op uitstroom naar werk is.

1.3 Gebruikte bestanden

Dit deelonderzoek is gedaan aan de hand van een bestandsanalyse en met name via koppelingen van bestanden. Voor de analyse is een door UWV verstrekte afslag uit de Polisadministratie gebruikt, die afkomstig is van loonaangiften van werkgevers. Op verzoek van de inspectie heeft het Ministerie van Financiën hiertoe een ontheffing van de geheimhoudingsplicht aan UWV verstrekt. De door UWV geleverde bestanden uit de Polisadministratie zijn door het CBS versleuteld en vervolgens zijn op persoonsniveau de analyses uitgevoerd. Bij een groot deel van de tabellen is dan ook gebruik gemaakt van de door het CBS ter beschikking gestelde bestanden.

Er heeft een koppeling van dit bestand plaatsgevonden met de volgende bestanden:

- NAW-bestanden met persoonsgegevens;
- werkgeversgegevens;
- opleidingsgegevens uit Sonar;
- bij het CBS aanwezige WW-bestanden;
- bij het CBS aanwezige bestanden met kenmerken uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de ontwikkeling van het aantal Ww'ers in de periode 2006 tot augustus 2013. Ook wordt de relatie uitstroom en duurzame uitstroom beschreven, evenals een aantal kenmerken van de WW-populatie. In hoofdstuk 3 worden vervolgens de onderzoeksbevindingen ten aanzien van duurzame instroom beschreven, alsook de kenmerken van Ww'ers die van invloed hierop zijn.

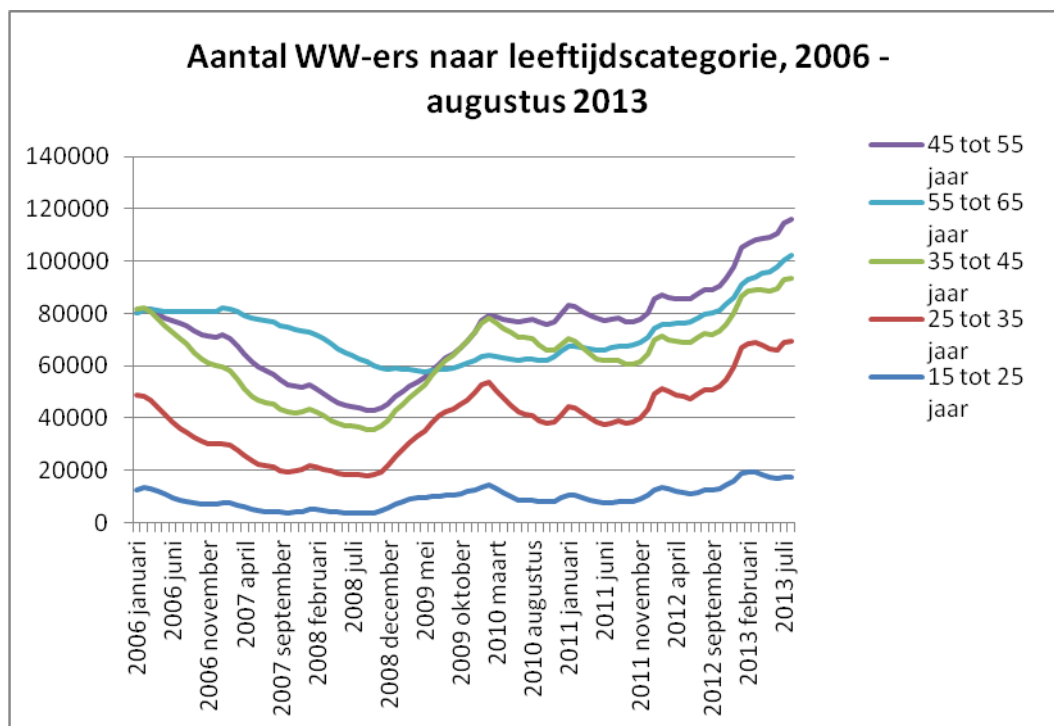
2 Ontwikkeling van het aantal Ww'ers

2.1 Ontwikkeling van het aantal Ww'ers

Onderstaande figuur geeft de ontwikkeling van het aantal personen in de WW weer. Duidelijk komt de financiële crisis in de grafiek tot uiting. Vanaf het dieptepunt eind 2008 is het totaal aantal Ww'ers toegenomen met 143%. Naar leeftijdscategorie zijn er grote verschillen: de jeugdwerkloosheid onder de Ww'ers van 15 tot 25 jaar nam toe met 389%. Binnen de leeftijdscategorie 25-35 jaar was sprake van een stijging met 289% en binnen de leeftijdscategorie 35-45 jaar was een toename van het aantal Ww'ers met 164%. Het aantal Ww'ers binnen de leeftijdscategorie 45-55 jaar nam toe met 170%, terwijl het aantal Ww'ers binnen de leeftijdscategorie 55-65 jaar steeg met 77%.

In procenten gemeten is er een afnemend stijgingspercentage bij toenemende leeftijdsklasse, maar in absolute aantallen gemeten heeft de groep 45-55-jarigen met een toename van ruim 73.000 Ww'ers de grootste klappen gekregen. Hierbij moet worden bedacht dat het niet telkens om dezelfde groep personen gaat, omdat mensen in de loop der tijd van leeftijdsklasse kunnen veranderen.

De analyses van dit onderzoek hebben betrekking op de jaren 2006-2012. Omdat het aantal Ww'ers na eind 2012 aanzienlijk is toegenomen, is onderstaande grafiek geactualiseerd tot en met augustus 2013.

Ter verduidelijking: de volgorde van de legenda is ingesteld op de laatst weergegeven waarde, die van augustus 2013. De bovenste lijn gemeten op die maand heeft dus betrekking op de bovenste categorie uit de legenda (45 tot 55 jaar) en de onderste lijn correspondeert met de onderste categorie in de legenda, t.w. die van 15 tot 25 jaar.

Achter deze grafiek gaan zeer grote aantallen mutaties schuil die slechts gedeeltelijk in de grafiek tot uitdrukking komen. De in- en uitstroom bij de WW is vele malen groter dan bij de WWB. Dit onderzoek gaat over uitstroom en dan slechts een deel van de uitstroom, in dit onderzoek dus aangeduid met duurzame uitstroom.

2.2 Relatie uitstroom en duurzame uitstroom

De kenmerken van de duurzame uitstroom komt verderop in dit onderzoek terug. In deze paragraaf wordt alvast een indicatie van de relatie tussen uitstroom en duurzame uitstroom gegeven.

In het algemeen geldt dat er afwisselend stroom- en standcijfers kunnen worden gebruikt. Zo kunnen er bijvoorbeeld op een bepaald moment (standcijfer, bv. ultimocijfer) in totaal 400.000 personen in de WW zitten, terwijl het inclusief alle in- en uitstroom om 600.000 verschillende personen kan gaan (stroomcijfer). In de grafiek op de vorige pagina gaat het om standcijfers, terwijl de uitstroom wordt gerelateerd aan alle personen die een kans op uitstroom hebben (dus inclusief alle in- en uitstroom, een stroomcijfer).

Bij de totale uitstroom (in vergelijking met de duurzame uitstroom) geldt dat vaker door dezelfde persoon kan worden uitgestroomd en vervolgens weer kan worden ingestroomd, omdat daar niet de regel geldt 'drie maanden buiten de uitkering plus die drie maanden een dienstverband' die bij de duurzame uitstroom wel geldt. Al is het met betrekking tot de totale uitstroom natuurlijk wel zo dat na verstrijken van de maximale duur van de WW eerst weer recht op WW zal moeten worden opgebouwd, wil men vervolgens weer instromen in de WW. Bij de duurzame uitstroom bleek echter dat er relatief weinig keren meerdere malen duurzaam wordt uitgestroomd.

In onderstaande tabel is te zien dat er grote schommelingen zijn in zowel de totale uitstroom als in de duurzame uitstroom. Beide liggen in de periode 2010 -2012 hoger dan in voorgaande jaren, de periode waarin de financiële crisis zijn doorwerking kreeg op de WW en er meer personen in de WW zaten, zoals al was te zien in de grafiek op de vorige pagina. Maar aan deze cijfers is te zien dat het WW-bestand niet muurvast zit en dat ook de duurzame uitstroom met de toename van het aantal Ww'ers is meebewogen. Wel is het zo dat de duurzame uitstroom als percentage van de totale uitstroom van 2011 op 2012 is gedaald (van 59,2% naar 56,3%). De mogelijkheid bestaat echter dat op het moment van levering van het bestand nog niet alle loonaangiften van werkgevers waren verwerkt, waardoor de daling deels verklaard zou kunnen worden.

Jaar	Duurzame uitstroom	Totale uitstroom	Duurzame uitstroom als % van totale uitstroom
2006	198.742	364.440	54.5%
2007	153.434	311.100	49.3%
2008	140.038	262.780	53.3%
2009	186.285	328.610	56.7%
2010	251.806	420.770	59.8%
2011	241.657	407.900	59.2%
2012	243.418	432.190	56.3%
Totaal	1.415.380	2.527.790	56.0%

In de weergegeven aantallen zitten dubbeltellingen: iemand die in een eerder jaar is uitgestroomd, kan in een latere fase weer instromen in de WW en vervolgens nogmaals uitstromen. Het totaal aantal in voorgaande tabel geeft dus aan *hoe vaak* er is uitgestroomd en geeft niet het totaal aantal verschillende personen dat is uitgestroomd, aan.

Aangezien in deze nota de bestanden zijn gebruikt uit de Polisadministratie van januari 2006 tot en met december 2012 is het zo dat de uitstroom van maand 1 van 2006 niet in deze analyses zit, omdat de basismaand december 2005 niet aanwezig is; het jaar 2006 heeft dus één uitstroommaand minder en voor de uitstroom van deze ontbrekende maand is hier dan ook gecorrigeerd, zodat de uitstroom van dit jaar vergelijkbaar is met die van de overige jaren. Dat geldt ook voor de laatste twee uitstroommaanden van het jaar 2012, omdat de maanden van de dienstverbanden van 2013 niet in het totaalbestand aanwezig zijn.

Indien de duurzame uitstroom wordt uitgedrukt in die van het totale bestand in plaats van de totale uitstroom, dan ontstaat het duurzame uitstroompercentage. Indien het totale bestand wordt gesplitst in zeven afzonderlijke bestanden met de zeven jaren apart en indien de uitstroompercentages over de afzonderlijke jaren worden berekend, dan ontstaat het volgende beeld. De ontbrekende maanden voor de uitstroom, te weten januari 2006 en november en december 2012, zijn weer bijgeschat.

In deze tabel zijn dus alle jaren afzonderlijk bekeken, zowel voor de duurzame uitstroom als voor de aanwezigheid in het bestand van alleen het desbetreffende jaar. In de meest rechtse kolom zijn de percentages van de drie voorafgaande jaren samengenomen. Zo ontstaat een beeld van de periode voorafgaand aan de financiële crisis, te weten de jaren 2006-2008 en na het omslagjaar 2009 waarin de crisis nog niet volledig is doorgewerkt in de WW-cijfers, en de periode na het ontstaan van de financiële crisis (de jaren 2010-2012). In beide perioden blijken de gemiddelde uitstroompercentages overeen te komen met 39,3%.

Jaar	Duurzame uitstroom	WW aanwezig per jaar met positieve WW-betaling *	Duurzame uitstroom in % van totale bestand *	
2006	198.742	494.859	40.2%	
2007	153.434	382.050	40.2%	
2008	140.038	373.757	37.5% (39,3%)	39,3%
2009	186.285	559.039	33.3%	
2010	251.806	611.741	41.2%	
2011	241.657	594.855	40.6%	
2012	243.418	676.033	36.0% (39,3%)	39,3%
Totaal incl. dubbeltellingen	1.415.380	3.692.334	38.3%	
Totaal zonder dubbeltellingen	1.041.785	1.778.210	58.6%	

* Inclusief alle in- en uitstroom

2.3 Kenmerken van de WW-populatie

In deze paragraaf wordt een aantal tabellen met de verdeling van de WW-populatie weergegeven om inzicht te geven in de samenstelling van het bestand.

Bij de WW is de verhouding man/vrouw 55-45%; bij de WWB is deze verhouding precies andersom. Aangezien een groter deel van de mannelijke bevolking een betaalde baan verricht, is ook de kans dat zij werkloos worden groter; dit vertaalt zich in onderstaande verhouding.

Geslacht	Percentage
Man	55.1%
vrouw	44.9%
Totaal	100.0%

Om alle personen in één tabel te kunnen vangen is de leeftijd genomen op het moment van (laatste) uitstroom dan wel de laatste leeftijd indien men niet duurzaam is uitgestroomd. Over de gehele periode van 2006-2012 ligt het zwaartepunt naar leeftijd bij de leeftijdscategorieën 35-45 jaar en 45-55 jaar, dit in tegenstelling tot het totale bestand waar de categorieën 45-55 jaar en 55-65 jaar de grootste zijn.

Leeftijd	Percentage
15-27 jaar	18.5%
27-35 jaar	19.8%
35-45 jaar	26.5%
45-55 jaar	22.3%
55-65 jaar	12.9%
Totaal	100.0%

De WW-populatie is aanzienlijk hoger opgeleid dan de WWB-populatie. De meeste Ww'ers hebben een mbo-opleiding (43,1%).

Opleiding	Percentage
Geen of onbekend	9.3%
Basisonderwijs	7.0%
Vmbo	13.1%
Mbo (1-4-algemeen)	43.1%
Havo/Vwo	3.1%
Hbo/Bachelor	16.9%
Wo/Master	7.4%
Totaal	100.0%

In vergelijking met de WWB, waar ongeveer de helft van de populatie uit niet-westers allochtonen bestaat, is het percentage niet-westerse allochtonen binnen de WW met 18,7% veel kleiner.

Etniciteit	Percentage
Autochtoon	70.3%
Westers allochtoon	11.0%
Niet-westers allochtoon	18.7%
Totaal	100.0%

Als de gemeenten waarin men woont en werkt,² worden gecategoriseerd in gemeentegrootteklassen, dan ontstaat onderstaand beeld (zie tabel). Zoals te verwachten wonen Ww'ers relatief vaker in kleinere gemeenten en werken zij relatief vaak in een (nabije) grotere gemeente.

Gemeentegrootteklasse	Wonen	Werken	Vershil
0 - 20.000 inwoners	12.4%	7.4%	-5.0%
20.000 - 50.000 inwoners	32.2%	25.7%	-6.5%
50.000 - 100.000 inwoners	19.4%	14.8%	-4.6%
Meer dan 100.000 inwoners	36.0%	52.1%	16.1%
Totaal	100.0%	100.0%	

² De gemeente waarin men werkt, is de gemeente waarin men werkt na uitstroom dan wel voor het laatst heeft gewerkt voor aanvang van de WW.

3 Duurzame uitstroom naar werk

3.1 Duurzame uitstroom

De verdeling naar al dan niet duurzame uitstroom staat in onderstaande tabel weergegeven. In het uitstroompercentage bevat de teller de groep die gedurende de analyseperiode van 2006-2012 minimaal één keer is uitgestroomd (zonder dubbeltellingen) en de noemer de totale groep. Door de lange analyseperiode van 84 maanden is de kans groot dat het wel een keer is gelukt om duurzaam uit te stromen naar een dienstverband. Een langere uitkeringsduur hoeft dus niet per definitie te betekenen dat de kans op uitstroom heel klein is; hierop wordt later teruggekomen bij de analyse van de uitstroomkans naar uitkeringsduur.

	Percentage
Niet duurzaam uitgestroomd	45.8%
Wel duurzaam uitgestroomd	54.2%
Totaal	100.0%

Personen die duurzaam zijn uitgestroomd, kunnen ook weer opnieuw instromen in de WW en in een latere fase nogmaals duurzaam uitstromen. Zoals in onderstaande tabel is te zien, is de meeste duurzame uitstroom eenmalig.

Aantal malen duurzaam uitgestroomd	Percentage
Niet duurzaam uitgestroomd	45.8%
1x duurzaam uitgestroomd	40.6%
2x duurzaam uitgestroomd	9.9%
3 of meerdere keren duurzaam uitgestroomd	3.7%
Totaal duurzaam uitgestroomd	54.2%
Totaal	100.0%

3.2 Duurzame uitstroom naar kenmerken

De volgende tabellen kennen in een aantal gevallen een ander totaal uitstroompercentage vanwege het feit dat niet op alle records de gegevens konden worden gekoppeld.

Geslacht

Bij de totale populatie van de WW zijn de uitstroompercentages van mannen en vrouwen gelijk (58%). Bij de ouderen van 55-65 jaar scoren de vrouwen met 29,6% een stuk lager dan de mannen (36%). Bij de WWB stromen mannen met 60% vaker uit dan vrouwen (40%). Als het uitstroompercentage als mate van zelfredzaamheid zou gelden, dan behoeven vrouwen bij de WWB dus meer steun om de achterstand in de kans op uitstroom te vergroten, maar bij de WW is dat niet per definitie het geval.

	Totale populatie	55-65 jaar
Man	58.0%	36.0%
Vrouw	58.0%	29.6%
Totaal	58.0%	33.7%

Leeftijd

Bij toenemende leeftijd³ neemt de kans op uitstroom af; boven de 45 jaar gaat dat versneld. Bij de groep 55-65 jaar is het uitstroompercentage 33,7%. De kans op uitstroom neemt dus af naarmate de leeftijd toeneemt, maar de kans is zelfs bij de groep 55-65 jaar toch ook weer niet nihil. Hier wijkt het patroon af van dat bij de WWB, waar het uitstroompercentage bij de groep 55-65 jaar wel veel lager ligt, samenhangend met het feit dat het percentage ontheffingen bij deze groep heel hoog is. De groep jongere Ww'ers tot 27 jaar springt er positief uit met een uitstroompercentage van 70,2%, ondanks het feit dat het stijgingspercentage van de jongerenpopulatie erg hoog ligt met 389% na het ontstaan van de financiële crisis, zoals we zagen bij de grafiek van de ontwikkeling van het aantal Ww'ers tussen 2006 en 2013. De verklaring is dat in het percentage van 70,2% de uitstroom met een hoog volume voorafgaand aan de financiële crisis zwaar meetelt.

	Percentage
15-27 jaar	70.2%
27-35 jaar	66.0%
35-45 jaar	62.4%
45-55 jaar	55.3%
55-65 jaar	33.7%
Totaal	59.3%

Toelichting: de leeftijdsindeling is in deze tabel gelijkgeschakeld aan hetgeen gebruikelijk is bij de WWB (15-26 jaar i.p.v. 15-24 jaar).

Burgerlijke staat

De uitstroom naar burgerlijke staat laat zien dat één groep er duidelijk uitspringt, namelijk de groep ongehuwden (60,2%); de groep gehuwden scoort met 47,6% aanzienlijk lager. Mogelijk is de aanwezigheid van een tweede kostwinner, een barrière om uit te stromen naar werk. De overige groepen zijn relatief kleiner van omvang. Bij de ouderen liggen de verhoudingen precies andersom: juist de alleenstaanden hebben een kleinere kans op een baan dan de gehuwden. Hier is dus sprake van een omgekeerd patroon tussen gehuwden en alleenstaanden. De gehuwden krijgen blijkbaar een stuk motivatie voor het zoeken naar een baan mee van hun partner.

³ De leeftijd is die van het moment van uitstroom. Voor degenen die niet zijn uitgestroomd, is de leeftijd op het laatste moment van de aanwezigheid in de uitkering bepalend. Verder zijn alle leeftijden vastgeprikt op 1 januari van het desbetreffende jaar.

	Totale populatie	55-65 jaar
Gehuwd	47.6%	34.5%
Ongehuwd	60.2%	28.4%
Partnerschap	3.3%	
Gescheiden na huwelijk	41.3%	33.6%
Gescheiden na partnerschap		
Verweduwd na huwelijk	33.0%	35.9%
Verweduwd na partnerschap		
Totaal	54.2%	33.7%

Toelichting: het feit dat twee categorieën zijn opengelaten betekent dat (minimaal) één van beiden te klein is om te worden weergegeven uit oogpunt van onthulling (en de ander dus ook niet mag worden weergegeven omdat de eerste dan is te herleiden).

Etniciteit

Het uitstroompercentage bij de groep niet-westerse allochtonen springt er voor de totale populatie met 42,5% duidelijk negatief uit. Hun uitstroompercentage is aanzienlijk lager dan het uitstroompercentage van de groep autochtonen (57,4%). Ook bij de niet-westerse allochtone Ww'ers van 55-65 jaar is het uitstroompercentage met 26,5% aanzienlijk lager dan van andere groepen Ww'ers in die leeftijdscategorie.

	Totale populatie	55-65 jaar
Autochtoon	57.4%	34.2%
Westers allochtoon	53.1%	34.0%
Niet-westers allochtoon	42.5%	26.5%
Totaal	54.2%	33.7%

Opleiding

In onderstaande tabel is te zien dat opleiding er toe doet. Binnen de groep Ww'ers met alleen basisonderwijs is sprake van een relatief laag uitstroompercentage (41,3%). Mbo'ers hebben een uitstroompercentage van 62,4%; dit percentage is hoger dan het uitstroompercentage van wo'ers (58,9%). Indien de groep ouderen nader wordt bezien, dan valt ook hier weer op dat de mbo'ers het goed doen en dat de groep havo/vwo het maar nauwelijks beter doet dan degenen met alleen basisonderwijs.

	Totale populatie	55-65 jaar
Geen of onbekend	49.1%	29.6%
Basisonderwijs	41.3%	26.6%
Vmbo	54.3%	31.0%
Mbo (1-4-algemeen)	62.4%	36.0%
Havo/Vwo	53.8%	27.6%
Hbo/Bachelor	62.1%	34.5%
Wo/Master	58.9%	35.6%
Totaal	58.0%	33.0%

Bedrijfstak

Wanneer wordt gekeken naar het uitstroompercentage naar bedrijfstak voor de totale populatie, dan springt de dienstverlening er negatief uit met een uitstroompercentage van 56,3%. Onderstaande tabel geeft de uitstroompercentages voor verschillende bedrijfstakken weer. Als gekeken wordt naar de uitstroompercentages van de groep ouderen, dan valt op dat de dienstverlening niet meer bovenmatig slecht scoort. Wat verder opvalt, is dat de bouw het bij de ouderen relatief goed doet. Als we voor de ouderen inzoomen naar de uitstroompercentages per onderliggende sector, dan blijkt dit percentage het hoogst bij vissers (79%) en schilders (62,6%).

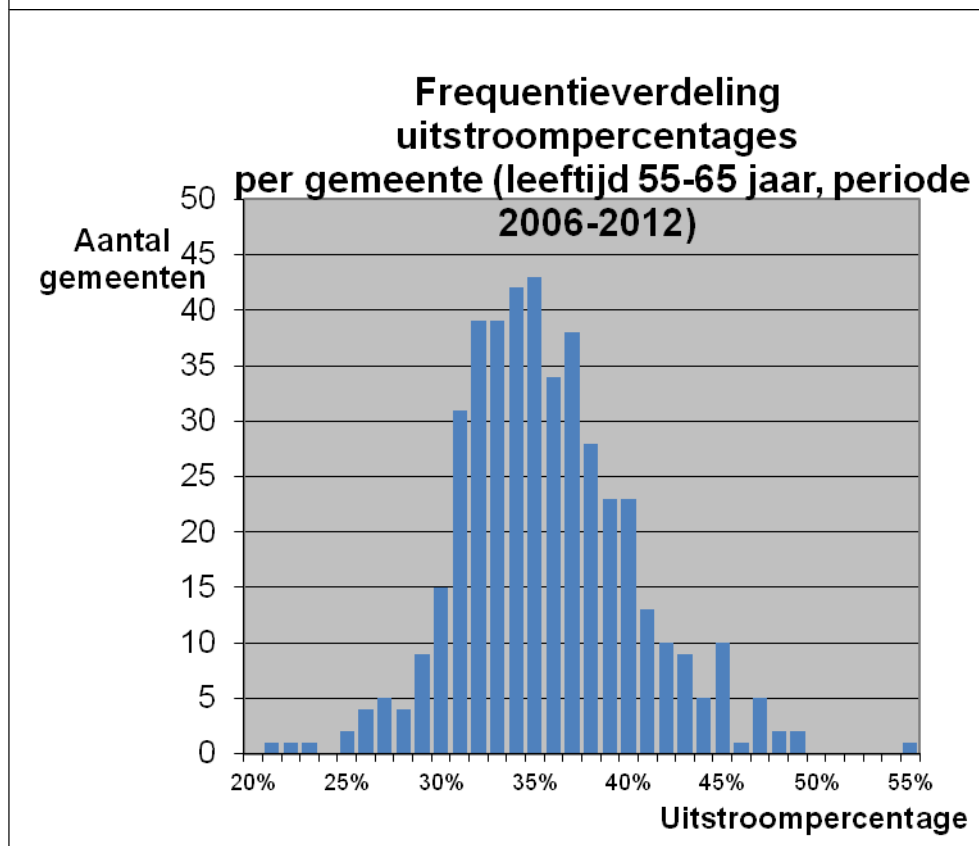
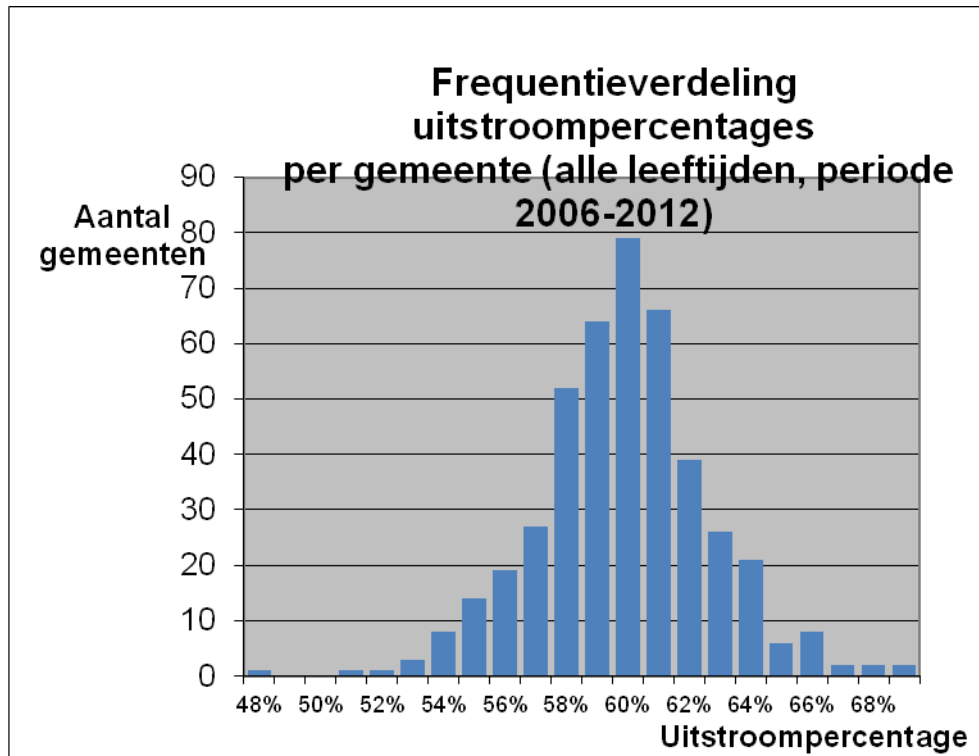
	Totale populatie	55-65 jaar
Bouw	60.9%	37.1%
Industrie	62.6%	33.1%
Handel	61.6%	32.4%
Dienstverlening	56.3%	32.1%
Gezondheid	63.8%	39.8%
Overheid	60.5%	33.4%
Overig	52.0%	36.9%
Totaal	58.0%	33.7%

Toelichting: de bedrijfstak is die van het moment van uitstroom. Indien er niet is uitgestroomd, dan geldt de bedrijfstak waaruit men afkomstig is voorafgaand aan de WW-periode. Is gedurende de gehele periode van 2006-2012 niet uitgestroomd en was men bij aanvang al aanwezig in de WW, dan is dat record niet in de verdeling meegeteld.

Gemeenten

In onderstaande grafiek worden de uitstroompercentages naar gemeenten weergegeven (voor de gemeenten waar de Ww'ers wonen). Er zijn 79 gemeenten met een uitstroompercentage van rond de 60%. Aan de frequentieverdeling is te zien dat de uitstroompercentages per gemeente nogal uitleenlopen, namelijk van 48% tot en met 69%.

Indien we dezelfde frequentieverdeling voor alleen de leeftijdsgroep 55-65 jaar bezien, dan ontstaat het volgende beeld. Er zijn 43 gemeenten met een uitstroompercentage van circa 35%. Bij de leeftijdsgroep 55-65 jaar is de gemeente met de hoogste uitstroom tweemaal die van de gemeente met de laagste uitstroom, met zelfs nog wat uitschieters daarbuiten. Het is de vraag in hoeverre deze verschillen door de samenstelling van het bestand of de werkgelegenheid in de regio zijn te verklaren; verderop in deze nota zal hierop worden teruggekomen.

Bij de grotere gemeenten ligt het uitstroompercentage iets lager dan bij de kleinere gemeenten. Dit geldt voor de gemeente waarin men woont en nog in sterkere mate

voor de gemeente waarin men werkt. Indien wordt ingezoomd op de G4 die deel uitmaken van de groep gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, dan blijkt dat daar het uitstroompercentage voor wonen met 54,5% en voor werken met 49,6% beduidend lager ligt dan de overige gemeenten.

Totale populatie	Wonen	Werken	Vershil
0 - 20.000 inwoners	59.7%	62.0%	2.3%
20.000 - 50.000 inwoners	59.6%	62.8%	3.2%
50.000 - 10.0000 inwoners	58.7%	60.1%	1.4%
Meer dan 100.000 inwoners	57.0%	54.4%	-2.6%
Totaal	58.5%	58.0%	

Indien alleen de uitstroompercentages van de leeftijdsgroep 55-65 jaar worden genomen, dan ontstaat het volgende beeld (zie tabel). Het beeld is hetzelfde als bij de totale populatie: de verschillen in uitstroompercentage zijn voor de gemeente waar men woont minder groot dan voor de gemeente waar men werkt. Indien binnen de grootste gemeenteklasse wordt ingezoomd op de vier grote gemeenten, dan blijkt dat het uitstroompercentage daar uitkomt op 31,4% voor de gemeenten waar men woont en op 28,9% voor de gemeenten waarin men werkt.

55-65 jaar	Wonen	Werken	Vershil
0 - 20.000 inwoners	35.9%	38.6%	2.7%
20.000 - 50.000 inwoners	34.7%	38.7%	4.0%
50.000 - 10.0000 inwoners	33.6%	34.9%	1.3%
Meer dan 100.000 inwoners	32.1%	30.9%	-1.2%
Totaal	33.9%	33.7%	

Arbeidsmarktregio

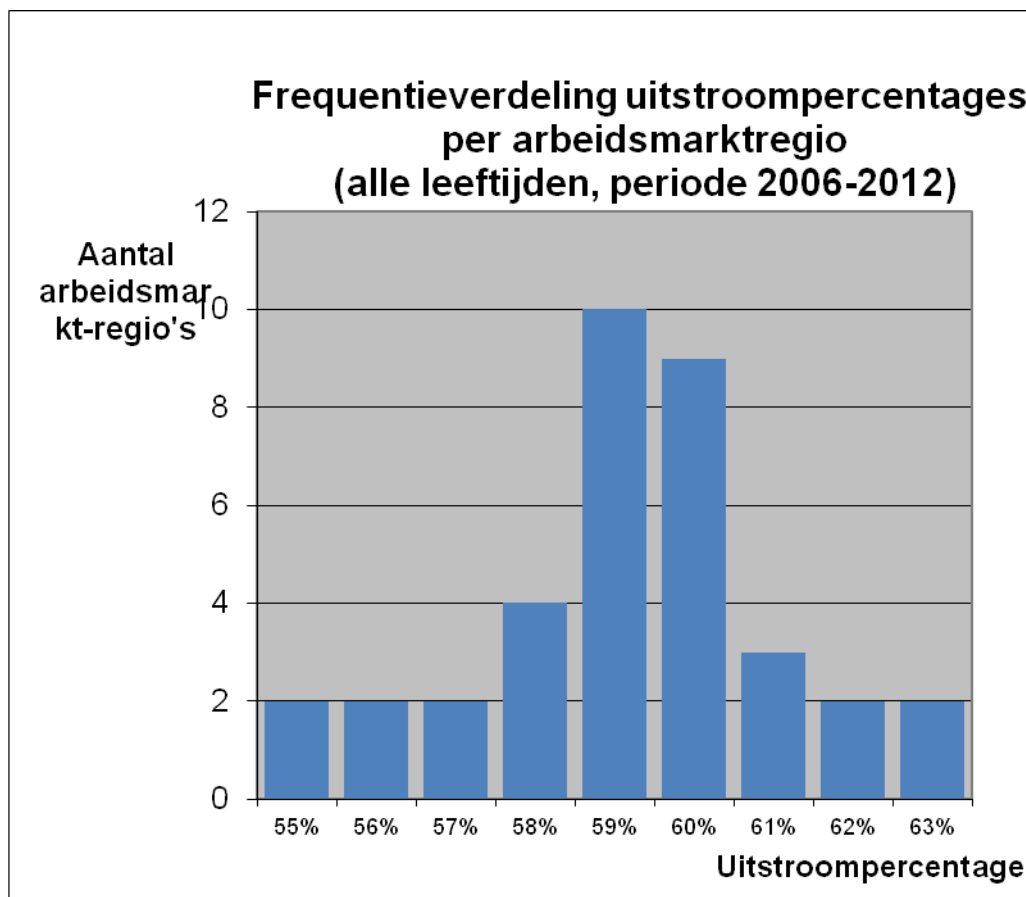
In de tabel op de volgende pagina zijn de uitstroompercentages van de totale populatie en die van de groep 55-65 jaar voor de verschillende arbeidsmarktregio's naast elkaar gezet. Indien allereerst wordt gekeken naar de uitstroompercentages van de totale populatie, dan zien we het volgende. In de gebieden bij drie van de vier grote steden, te weten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, liggen de uitstroompercentages aan de onderkant van de bandbreedte. Naast deze gemeenten valt op dat de regio Gooi- en Vechtstreek iets onder het gemiddelde scoort. De positieve scores ten opzichte van het gemiddelde zijn te vinden bij de arbeidsmarktregio's van de drie Noordelijke provincies Drenthe, Groningen, Friesland en verder bij IJssel-, Vechtstreek, Twente, Achterhoek en Roermond/Weert.

De hogere scores van de noordelijke provincies zijn voor een deel te verklaren door de samenstelling van het bestand. Zo zagen we dat bij de kenmerken van het bestand naar etniciteit dat de groep niet-westers allochtonen 18,7% uitmaakt van het totale bestand. Bij de arbeidsmarktregio Drenthe is dit bijvoorbeeld maar 3,0%. Ook zagen we dat het uitstroompercentage bij deze groep aanzienlijk lager ligt dan bij de overige categorieën, hetgeen tevens doorwerkt op de factor opleiding. Bij de arbeidsmarktregio Drenthe heeft een relatief groot deel een mbo-opleiding en we zagen al dat deze goed scoort. We zagen ook dat de grote gemeenten lager scoren en deze gemeenten behoren niet tot de provincie Drenthe.

	Totale populatie	55-65 jaar
1 Achterhoek	60.5%	37.8%
2 Brabant (Midden)	58.9%	33.5%
3 Brabant (Noordoost)	59.6%	33.7%
4 Brabant (Zuidoost)	59.1%	30.0%
5 Drechtsteden	57.0%	33.9%
6 Drenthe	62.6%	38.2%
7 Flevoland	58.5%	33.9%
8 Food Valley	59.3%	36.0%
9 Friesland	61.2%	36.1%
10 Gelderland-Midden	58.4%	33.2%
11 Gelderland-Zuid	58.6%	31.8%
12 Gooi- en Vechtstreek	56.2%	33.1%
13 Gorinchem	57.1%	32.2%
14 Groningen	61.9%	38.1%
15 Groot Amsterdam	55.6%	32.0%
16 Haaglanden	54.1%	32.3%
17 Holland (Midden)	57.4%	33.5%
18 Holland-Rijnland	59.6%	36.9%
19 IJssel-, Vechtstreek	62.3%	34.4%
20 Kennemerland (Zuid)	58.2%	34.2%
21 Limburg (Noord-Midden)	59.5%	32.6%
22 Limburg (Zuid)	57.7%	29.4%
23 Noord Kennemerland, West-Friesland, Kop van Noord-Holland	59.7%	35.9%
24 Peelland	59.6%	33.5%
25 Rijnmond	55.0%	32.1%
26 Rivierenland	58.5%	33.9%
27 Roermond / Weert	60.1%	31.2%
28 Stedendriehoek	59.6%	34.6%
29 Twente	60.1%	35.6%
30 Utrecht (Midden)	58.1%	34.2%
31 Utrecht (Oost)	58.9%	34.1%
32 West-Brabant	59.3%	34.5%
33 Zaanstreek-Waterland	57.8%	33.1%
34 Zeeland	58.4%	35.0%
35 Zoetermeer	55.9%	32.0%
Totaal	58.4%	33.7%

Indien de groep 55-65 jaar wordt gezien, dan valt op dat de groep noordelijke arbeidsmarktregio's plus de regio Achterhoek, die het bij de totale uitstroom goed deden, het ook bij de ouderen weer goed doen. Ook is te zien dat de groep grote gemeenten die bij de totale populatie laag scoorden, ook bij de ouderen laag scoren. Er zijn ook gemeenten die bovengemiddeld scoren bij de totale populatie, maar een score onder het gemiddelde hebben bij de ouderen.

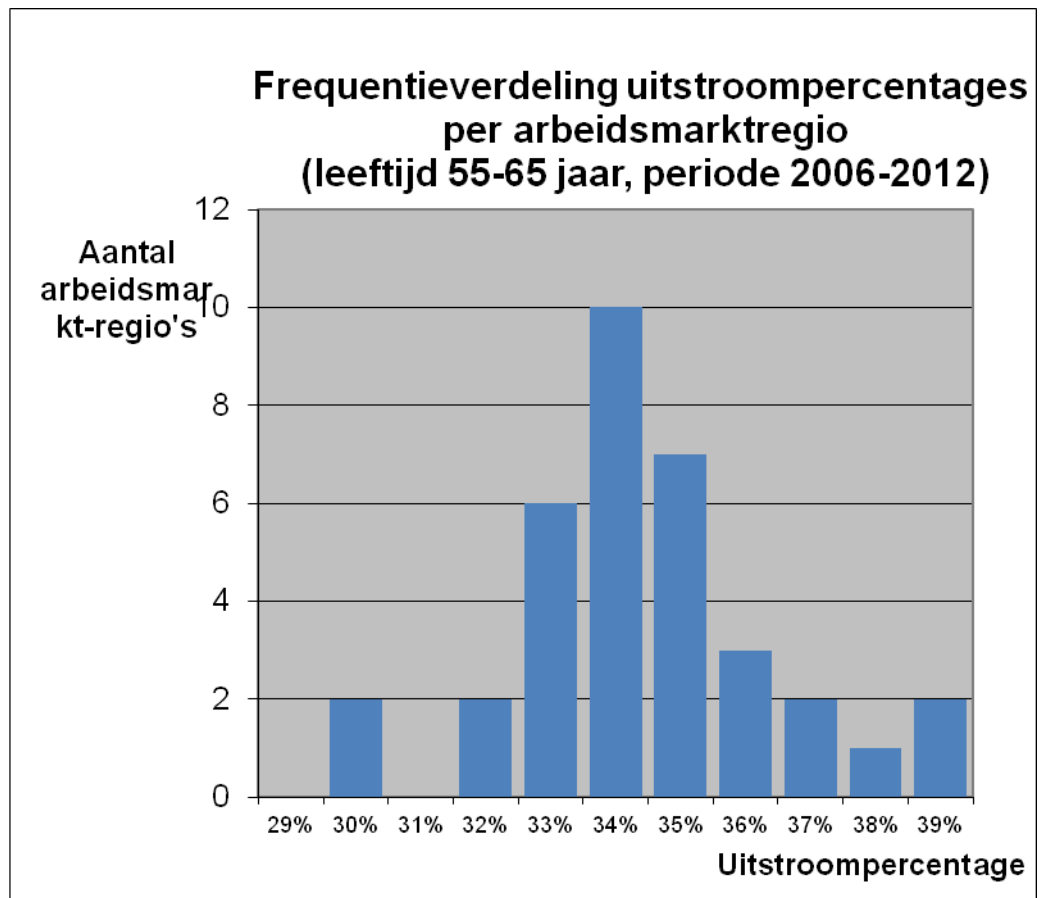
Onderstaand zijn de hierboven genoemde uitstroompercentages voor de totale populatie van de 35 arbeidsmarktregio's weergegeven in een frequentieverdeling. De spreiding in de uitstroompercentages voor de verschillende arbeidsmarktregio's is niet zo heel groot, al bedraagt het verschil tussen de arbeidsmarktregio met de laagste en de arbeidsmarktregio met het hoogste uitstroompercentage wel 8,5 procentpunt.

Ter verduidelijking: er zijn 10 arbeidsmarktregio's met een uitstroompercentage van rond de 59%.

Net als bij de indeling naar gemeenten is ook bij de indeling naar arbeidsmarktregio de spreiding bij de leeftijdsgroep 55-65 jaar nog wat groter dan die van de totale populatie. Aan de frequentieverdeling is te zien dat verhoudingsgewijs de spreiding weer wat groter is bij de ouderen.

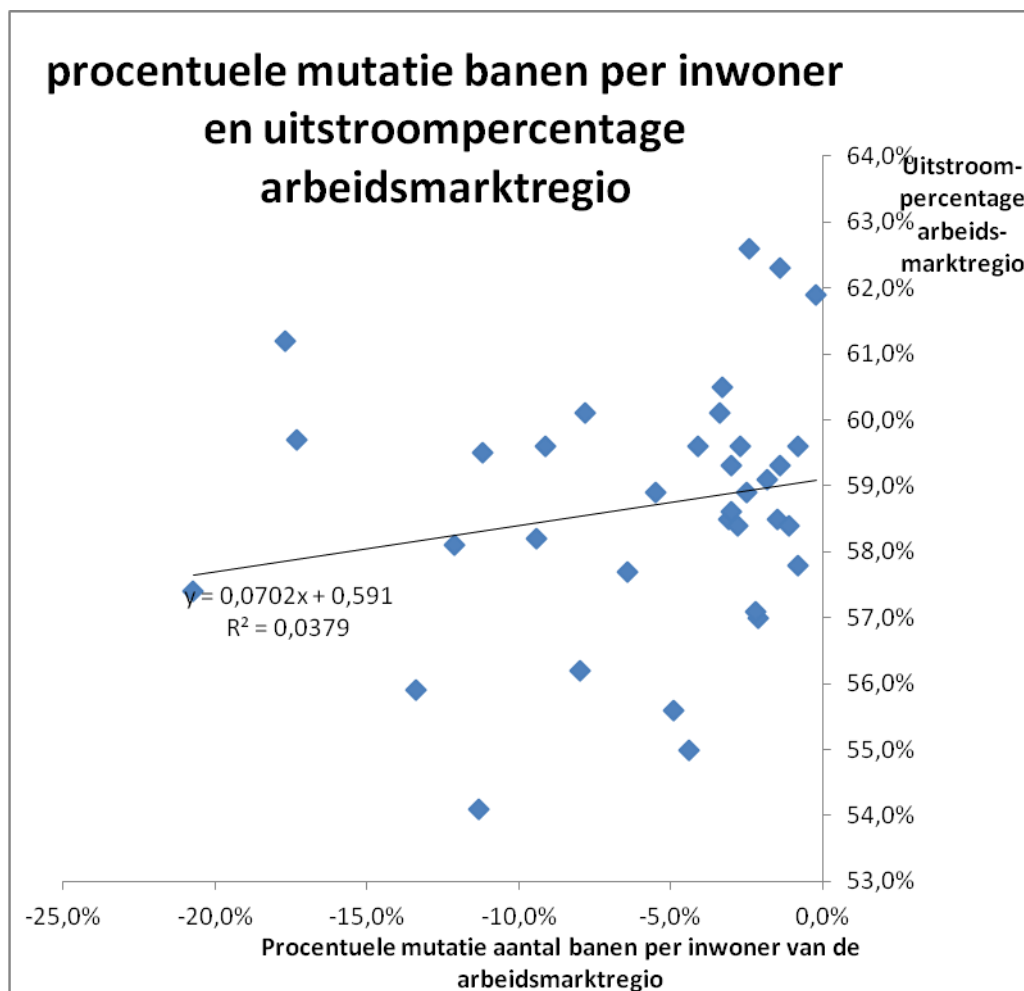
Ter verduidelijking: er zijn 10 arbeidsmarktregio's met een uitstroompercentage van rond de 34%.

We hebben ook gezien dat de tot de arbeidsmarktregio behorende gemeenten in het algemeen weer een veel grotere spreiding vertonen dan de geclusterde arbeidsmarktregio's. Lage dan wel hoge uitstroompercentages zouden gelijk op moeten gaan met de mutatie in het aantal banen per inwoner. De gedachte is dat indien er in een bepaalde regio relatief veel banen bijkomen, dat dan een evenredig deel bij Ww'ers terecht zou kunnen komen. Het is dan te verwachten dat het uitstroompercentage boven het gemiddelde uit zou kunnen komen.

Het aantal banen per gemeente is ontleend aan LISA-data, het werkgelegenheidsregister van Nederland. Dit aantal is vervolgens gerelateerd aan het inwoners per gemeente en gecumuleerd naar arbeidsmarktregio. Zo ontstaat het aantal banen per inwoner van de arbeidsmarktregio waarbij de gemeentelijke herindelingen in de periode 2008-2012 zijn herrekend naar de stand van 2012. Vervolgens is de mutatie hiervan berekend in de periode 2008-2012; dit is de periode waarvan de data bekend zijn en juist de gevolgen van de financiële crisis goed in beeld worden gebracht.

Indien deze mutaties in verband worden gebracht met de uitstroompercentages dan ontstaat onderstaande grafiek. Aan de puntenwolk is te zien dat er geen directe relatie is tussen de procentuele mutatie van het aantal banen per inwoner van de desbetreffende arbeidsmarktregio en het uitstroompercentage van die arbeidsmarktregio. In tegenstelling tot hetgeen was verwacht, is het dus blijkbaar niet zo dat meer beschikbare banen tot meer uitstroom leiden. De mutatie in het aantal banen wordt meegenomen als variabele in het model waarbij meerdere variabelen

als onafhankelijke worden betrokken om te zien hoe groot de invloed is op de uitstroom.

WW-duur

In onderstaande tabel is het uitstroompercentage afgezet tegen het totaal aantal maanden dat WW is genoten in de onderzoeksperiode van 7 jaar. Opmerkelijk genoeg zijn de verschillen in de uitstroompercentages tot 2 jaar WW-duur niet zo groot, al zijn ze wel significant. Na twee jaar daalt de kans op uitstroom, maar ligt deze toch nog op 52%. Als gekeken wordt naar de groep ouderen, dan valt meteen op dat de groep met een (totale) uitkeringsduur van meer dan 24 maanden het nauwelijks minder doet dan de groep met een kortere afstand tot de arbeidsmarkt. Ouderen die nog maar kort in de WW zitten, hebben een aanzienlijk grotere kans op een baan dan degenen met een langere uitkeringsduur. De conclusie is dat ook bij langere uitkeringsduur (voor de gehele populatie) de kans op uitstroom blijft bestaan, ook al neemt de kans af.

	Totale populatie	55-65 jaar
1 t/m 3 maanden	60.9%	39.9%
4 t/m 6 maanden	58.2%	33.1%
7 t/m 12 maanden	60.5%	34.1%
13 t/m 24 maanden	59.3%	33.3%
25 t/m 84 maanden	52.0%	32.8%
Totaal	58.7%	33.7%

Ter verduidelijking: indien iemand na eerdere duurzame uitstroom weer opnieuw in de WW belandt en vervolgens weer uitstroomt, dan tellen beide perioden mee in de uitkeringsduur.⁴

Indien alle kenmerken nog eens stuk voor stuk worden nagelopen, dan luidt de conclusie dat mannen en vrouwen een gelijke kans op uitstroom naar werk hebben, de kans op uitstroom van ouderen lager ligt dan het gemiddelde, dat ook de kans op uitstroom van de groepen laag opgeleiden en niet-westers allochtonen lager ligt dan het gemiddelde en dat bij de arbeidsmarktregio's waarin de grote gemeenten vallen, het uitstroompercentage mogelijk verder omhoog kan. Ook kan geconcludeerd worden dat de bedrijfstak dienstverlening extra aandacht nodig heeft. Een belangrijke conclusie tot slot is dat ook mensen die al langer in de uitkering zitten, nog steeds mogelijkheden hebben om uit te stromen. Dit hangt zeker samen met het feit dat over een langere termijn bezien de kans op uitstroom wel degelijk bestaat.

3.3 Meervoudige analyses

In bovenstaande overzichten zijn telkens de bestandskenmerken geïsoleerd weergegeven om zodoende inzicht te geven in de factoren die van belang zijn bij de kans op de uitstroom. In deze paragraaf wordt de kans op uitstroom bepaald door alle kenmerken tezamen in de beschouwingen te betrekken. In principe kunnen hierdoor eerdere verklaringen wegvallen, bijvoorbeeld omdat opleiding, etniciteit en woonplaats met elkaar samenhangen.

De parameters uit de logistische regressie bevestigen echter het beeld dat we eerder al zagen. Indien leeftijd als verklarende variabele in het model wordt meegenomen, dan scoort een hoge leeftijd heel slecht op de kans op duurzame uitstroom. Ook de factoren middenopleiding en hoge opleiding geven een grotere kans op uitstroom. De factor etniciteit geeft weer hetzelfde beeld: een niet-westerse allochtoon maakt een veel kleinere kans op uitstroom. De bedrijfstak gezondheid scoort positief bij controle voor de bedrijfstak dienstverlening die dus negatief scoort. Ook zijn het weer dezelfde arbeidsmarktregio's die hetzelfde beeld vertonen als bij de enkelvoudige variantieanalyses.

Indien alleen de uitstroom van de groep ouderen van 55-65 jaar wordt verklaard, dan komt ineens de factor geslacht in beeld. Oudere mannen scoren goed en oudere vrouwen dus niet. Dat geldt helemaal voor bepaalde arbeidsmarktregio's, want nu

⁴ Zoals we al zagen bij de tabel met het aantal malen dat iemand duurzaam is uitgestroomd is het grootste deel daarvan (40,6 op de 54,2, ofwel 75%) slechts eenmaal duurzaam uitgestroomd, zodat in de meeste gevallen de uitkeringsduur op slechts één periode betrekking heeft. Aan de andere kant is alleen de aanwezigheid binnen de 84 maanden in de beschouwingen betrokken, hetgeen een drukkend effect heeft op de uitkeringsduur van degenen die voorafgaand aan het jaar 2006 al een WW-uitkering hadden, maar vanwege de grote aantallen heeft dit geen grote invloed op de uitkomsten.

springt de regio Limburg-Zuid – die in de enkelvoudige analyse nog rond het gemiddelde scoorde – eruit met een sterk negatieve score. De score bij de regio Gooi- en Vechtstreek blijft licht negatief maar wijzigt in niet meer significant. Daarnaast wijzigt de score van de regio Roermond/Weert van sterk positief naar sterk negatief (en significant); deze regio doet het dus goed in het algemeen maar slecht wat betreft de groep ouderen. De regio Drenthe die al bovenaan de lijst stond met een score van 62,6%, scoort ook goed voor de ouderen want deze komen ook ineens als positief voor (en significant). Verder blijft de bijdrage van de factoren uitkeringsduur en etniciteit negatief (met resp. een lange uitkeringsduur en de groep niet-westerse allochtonen), en blijft het belangrijk om goed opgeleid te zijn.

Indien de uitstroom van de groep ouderen van 55-65 jaar wordt uitgebreid met de groep 45-55 jaar, dan geeft dat weer hetzelfde beeld als de situatie waarin alleen de uitstroom van de groep 55-65 jaar wordt verklaard, met dien verstande dat de negatieve score van de regio Gooi- en Vechtstreek nu significant wordt. Andersom wijzigt echter de sterk negatieve score bij de regio Roermond/Weert in zwak negatief en verdwijnt de significantie hiervan.

3.4 Conclusie

De overall conclusie van een analyse die zich uitstrekt over een periode van meerdere jaren, is dat de kans op duurzame uitstroom naar werk hoger is dan menigeeen zou verwachten. De kans neemt af naarmate men ouder is, naarmate men langer in de uitkering zit, en als je als niet-westers allochtoon in een grote gemeente woont, maar de verschillen zijn toch ook weer niet zo groot dat je in welke situatie dan ook geen kans op uitstroom meer hebt. Over een langere periode bezien blijft er altijd een aanzienlijke kans bestaan op duurzame uitstroom naar werk.

In de kwantitatieve analyses zijn tevens de arbeidsmarktregio's (werkpleinen) betrokken. Rekening houdende met de samenstelling van het bestand (meervoudige analyses) blijkt dat er verschillen zijn per werkplein voor wat betreft de resultaten van duurzame uitstroom naar werk, en daarmee op het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er groepen aan te wijzen die minder zelfredzaam zijn en dus meer steun nodig hebben om de kans op werk te vergroten, ook hier speelt de dienstverlening dus een rol.

Bijlage: Methodische verantwoording

Aanpak, methoden en technieken

In dit onderzoek gaat het om de uitstroom naar werk. De werkwijze om deze te bepalen is als volgt. Vanuit de uitkeringsbestanden worden maandbestanden aangemaakt, een cohort. Vervolgens worden de maandbestanden vergeleken met de maandbestanden van de daaropvolgende maanden. Indien iemand vervolgens 3 maanden lang niet in het uitkeringsbestand voorkomt en deze persoon komt wel in die 3 maanden in de Polisadministratie en tevens in het bestand van de Loonaangiften voor, dan wordt deze persoon voor de uitstroommaand gevoegd bij de groep uitstroom naar werk. Vervolgens worden de groepen per jaar samengevoegd en worden de kenmerken zoals ze gelden op 1 januari van het desbetreffende jaar toegevoegd en zijn de analyses op dat uitstroombestand uitgevoerd.

Uitkeringsbestanden van verschillende jaren zijn voor de gehele populatie op versleuteld BSN-nummer gekoppeld aan bestanden als GBA, waardoor van belang zijnde kenmerken met elkaar in verband kunnen worden gebracht.

Voor de bepaling van uitstroom naar werk zijn dus in de analyses betrokken de aanwezige informatie in de uitkeringsbestanden (de variabele uitstroom naar werk), de loonaangiften en de Polisadministratie.

Methoden en technieken die bij de kwantitatieve analyses zijn gebruikt zijn koppeling van bestanden, het maken van frequentieverdelingen, kruistabellen, variantie-analyses, meervoudige regressie analyses en logistische regressieanalyses.

Met de regressieanalyses is de kans op uitstroom naar werk per arbeidsmarktregio voor de desbetreffende leeftijdsgroep bepaald. Is de vraag beantwoord of je in de ene arbeidsmarktregio een hogere kans op uitstroom naar werk hebt dan in een andere arbeidsmarktregio waarbij is gecontroleerd voor de genoemde kenmerken. Bij de meervoudige regressieanalyse is het percentage uitstroom per arbeidsmarktregio de te verklaren variabele en zijn de aanwezige kenmerken de onafhankelijke variabelen (er zijn dus 35 cases).

Via logistische regressieanalyse is de kans op uitstroom naar werk van één persoon verklaard en worden alle onafhankelijke variabelen omgezet in dichotome variabelen (wel westers allochtoon=1, geen westers allochtoon=0), waarbij het aantal dummy's gelijk is aan het aantal waarden dat de variabele kan aannemen minus één. Voor de arbeidsmarktregio's houdt dit in dat voor de 35 arbeidsmarktregio's 35 dummy's zijn aangemaakt die zijn behandeld als groep en is via de Wald-test gekeken of de arbeidsmarktregio er toe doet.

Informatiebronnen en meetinstrumenten

Het object van onderzoek is bij het deelonderzoek Secundaire bestandsanalyse de gehele uitkeringspopulatie van de WW. De analyses hebben plaatsgevonden op de bij het CBS aanwezige bestanden van de WW, het GBA (voor leeftijd, geslacht, leefvorm, burgerlijke staat, etniciteit) en bestanden met loonaangiften van de belastingdienst.

Daarnaast is aan UWV een bestand uit de Polisadministratie opgevraagd en dit is bij het CBS gekoppeld aan de hiervoor genoemde bestanden. Uitstroom naar werk die bij de uitvoering nog wel eens niet bekend kan hierdoor beter in beeld worden gebracht en tevens kan hierdoor de uitstroom naar bedrijfstak in beeld worden gebracht.

Doordat bestaande elektronische bestanden zijn gebruikt, is dubbele uitvraag bij UWV zoveel mogelijk voorkomen en speelt de toezichtbelasting een kleinere rol.

Bij het gebruik van de Polisadministratie voor het traceren van banen is van belang dat bij de start van de Polisadministratie in het jaar 2006 er kritiek was op de betrouwbaarheid: nog niet alle banen zouden erin zitten en met name uitzendbureaus zouden slecht zijn vertegenwoordigd. In de loop der tijd is de dekking echter vrij snel toegenomen tot nagenoeg 100% en is de Polisadministratie goed bruikbaar om personen in de tijd te volgen.

Bestaande kennis bestaat vooral uit eerdere IWI-onderzoeken op het gebied van gebruik van de Polisadministratie (o.a. het onderzoek FF-checken: het niet melden van inkomsten naast de uitkering, waardoor bij 37.000 mensen de inkomsten niet konden worden verrekend op de uitkering; Duurzaamheid uitstroom naar werk, voor 90% duurzaam).

De onderzoekspopulatie betreft het gehele bij het CBS aanwezige uitkeringsbestand van WW van de afgelopen zeven jaar.

Kwantitatieve analyses op uitstroom naar werk met behulp van meerdere bronnen verhoogt de kans op succes, dat wil zeggen dat kenmerken die van belang zijn bij de kans op uitstroom naar werk kunnen worden achterhaald.

Verwerking gegevens

De door UWV verstrekte bestanden zijn op BSN-nummer aan elkaar gekoppeld en vervolgens zijn er een aantal bewerkingslagen op de bestanden uitgevoerd. De belangrijkste is de keuze van het record met het juiste Loonbedrag en hiermee samenhangend het verwijderen van de invloed van de zogenaamde nul-loonaangiften (personen komen wel voor in het bestand maar met een loonbedrag gelijk aan nul), waardoor pieken in de uitstroom die de uitkomsten verstoren, zijn voorkomen.

Na de koppeling en cleaning zijn de bestanden aangeboden aan het CBS voor versleuteling zodat op persoonsniveau een koppeling met de GBA-bestanden tot stand kon worden gebracht en de analyses konden plaatsvinden.

Ook zijn in de verschillende bestanden BSN-nummers in dezelfde maand meerdere malen aanwezig (oplopend tot 70 records per BSN-nummer binnen dezelfde maand); dit maakt het koppelen altijd zeer tijdrovend.

Definities en begrippen

Voor wat betreft de begrippen wordt aangesloten bij de definities die in de bestanden liggen besloten. De belangrijkste variabele is uiteraard de aanwezigheid in de uitkering. Deze wordt bepaald door de aanwezigheid in een uitkeringsbestand op maandbasis met het recht op uitkering plus de voorwaarde van de verrichting van een positieve betaling in die maand.

Het GBA wordt o.a. gebruikt voor de indeling naar gemeente, leefvorm en etniciteit. De leeftijd wordt ingedeeld in de gebruikelijke categorieën en vastgeprikt op het begintijdstip van het desbetreffende jaar. Onlangs is gebleken dat het GBA niet in alle gevallen up-to-date is en dat mensen soms niet daadwerkelijk op het adres wonen waar ze staan ingeschreven (onderzoek bij Amsterdam). Dit heeft echter geen grote gevolgen voor de resultaten van dit onderzoek.

Bij eerdere analyses bleek het aantal sectoren waarin met werkzaam kan zijn, erg groot en kan beter aansluiting worden gezocht naar de indeling in bedrijfstakken (bouw, industrie, dienstverlening, etc.). Hierdoor is voorkomen, dat bij kleine aantallen in de uitkomsten van analyses, deze door het CBS bij controle niet is vrijgegeven.

Voor wat betreft de variabelen die in de analyses zijn betrokken, gelden de volgende indelingen, definities en coderingen.

Gemeente

Voor de WW de gemeente waarin men woonachtig is. Daarnaast is de gemeente waar de werkgever is gevestigd waar men voorafgaand aan de WW werkzaam was dan wel waarnaar men is uitgestroomd na de WW.

De toewijzing van een gemeente aan een persoon is geschied aan de hand van de postcode. De postcodes zijn omgezet naar gemeenten en deze zijn vervolgens weer geclusterd naar arbeidsmarktregio's voor het volgen van de uitstroom naar werk.

Gemeentegrootteklasse

Voor de analyses worden de gemeenten ingedeeld naar inwonertal. De indeling over de verschillende gemeentegrootteklassen wordt tussen de verschillende jaren constant gehouden.

1. < 20.000 inwoners
2. 20-50.000 inwoners
3. 50 100.000 inwoners
4. > 100.000 inwoners

Arbeidsmarktregio

De indeling in arbeidsmarktregio's is ontleend aan een op 28 juni 2012 bij de VNG gemaakte afspraak tussen UWV en gemeenten omtrent samenwerking. Ongeacht het verdere verloop van deze samenwerking is de indeling goed bruikbaar voor de hier gepresenteerde analyses.

- 1 Achterhoek
- 2 Brabant (Midden)
- 3 Brabant (Noordoost)
- 4 Brabant (Zuidoost)
- 5 Drechtsteden
- 6 Drenthe
- 7 Flevoland
- 8 Food Valley
- 9 Friesland
- 10 Gelderland-Midden
- 11 Gelderland-Zuid
- 12 Gooi- en Vechtstreek
- 13 Gorinchem
- 14 Groningen
- 15 Groot Amsterdam
- 16 Haaglanden

- 17 Holland (Midden)
- 18 Holland-Rijnland
- 19 IJssel-, Vechtstreek
- 20 Kennemerland (Zuid)
- 21 Limburg (Noord-Midden)
- 22 Limburg (Zuid)
- 23 Noord Kennemerland, West-Friesland, Kop van Noord-Holland
- 24 Peelland
- 25 Rijnmond
- 26 Rivierenland
- 27 Roermond / Weert
- 28 Stedendriehoek
- 29 Twente
- 30 Utrecht (Midden)
- 31 Utrecht (Oost)
- 32 West-Brabant
- 33 Zaanstreek-Waterland
- 34 Zeeland
- 35 Zoetermeer

Geslacht

1. man
2. vrouw

Leeftijd

De leeftijd van een uitkeringsgerechtigde is aan de hand van het geboortjaar uit praktisch oogpunt vastgeprikt op 1 januari van een jaar. De leeftijd wordt ingedeeld in categorieën. De indeling in categorieën ziet er als volgt uit:

1. jonger dan 25 jaar
2. 25 tot 35 jaar
3. 35 tot 45 jaar
4. 45 tot 55 jaar
5. 55 tot 65 jaar
6. ouder dan 65 jaar

In een aantal gevallen is aangesloten bij de indeling die voor de WWB wordt gehanteerd en waarbij de categorie jongeren loopt tot 27 jaar.

Opleiding

UWV heeft om het opleidingsniveau in de analyses te kunnen betrekken aan de Inspectie een bestand uit Sonar verstrekt.

1. Geen of onbekend
2. t/m Basisonderwijs
3. VMBO
4. MBO (-1-4-algemeen)
5. Havo/VWO
6. HBO/bachelor
7. WO/Master

Leefvorm

1. Alleenstaande
2. Alleenstaande ouder
3. Gehuwde
4. Anders

Etniciteit

1. Autochtoon
2. Westers allochtoon
3. Niet-westers allochtoon

Uitkeringsduur

Het aantal maanden dat iemand in de uitkering verblijft. Hierbij wordt voor dit onderzoek een verblijf buiten de uitkering gedurende een periode van drie maanden beschouwd als een ononderbroken periode van uitkering. Een bijkomend voordeel hiervan is dat het aanhouden van een betaling minder invloed heeft op de analyses.

Harde kern

1. Wel harde kern
2. Niet harde kern

De harde kern wordt bepaald aan de hand van de uitkeringsduur. Een groot deel van het uitkeringsbestand bestaat uit personen die al langer in de uitkering aanwezig zijn, de harde kern: langer dan drie jaar in de bijstand, dan wel langer dan één jaar in de WW.

Bedrijfstak

1. Bouw
2. Industrie
3. Handel
4. Dienstverlening
5. Gezondheid
6. Overheid
7. Overig

Toelichting: de bedrijfstak is die van het moment van uitstroom. Indien er niet is uitgestroomd dat geldt de bedrijfstak waaruit men afkomstig is voorafgaand aan de WW-periode. Is gedurende de gehele periode van 2006-2012 niet uitgestroomd en was men bij aanvang al aanwezig in de WW, dan is dat record niet in de verdeling meegeteld. De clustering naar bedrijfstak is nodig i.v.m. het voorkomen van lage aantallen waarnemingen en daardoor risico op onthulling.

Werkgelegenheid

Het aantal vacatures per gemeente (WW per regio) zou de beste variabele zijn om op te nemen in de analyses. Deze is echter niet altijd betrouwbaar, daarom wordt in dit onderzoek het aantal banen per inwoner genomen.

Reden uitstroom

1. Duurzame uitstroom naar werk
2. Niet-duurzame uitstroom naar werk
3. Overlijden
4. Uitstroom naar AOW
5. Einde recht WW
6. Anders

De waarde 'uitstroom naar werk' is niet altijd betrouwbaar omdat veel cliënten, die tijdens de uitkeringsperiode al aan het werk zijn, zonder dit te hebben gemeld, liever niet opgeven dat de reden van uitstroom het aanvaarden van werk is. Toch kan deze variabele als handig hulpmiddel worden gebruikt in combinatie met de Polis-administratie (die wordt gebruikt om te bepalen of iemand is uitgestroomd naar werk) en het bestand met Loonaangiften van de belastingdienst. Dit laatste bestand dient als verificatie voor zogenaamde nul-loonaangiften. Nul-loonaangiften komen in

de Polis voor met een loonbedrag nul en zijn aangiften die worden gedaan indien iemand tijdelijk niet bij de werkgever in dienst is.

Aanwezigheid in uitkering

De bepaling of iemand in een maand in de uitkering aanwezig is, volgt uit de combinatie van recht op uitkering en een positieve betaling in die maand.

Uitstroom naar werk

De bepaling of iemand in een maand aan het werk is, volgt uit de bestanden van de Polisadministratie en de Loonaangiften (voor de nul-loonaangiften bij de Polisadministratie).

Stroomschema koppeling bestanden (voor zowel WWB als WW)

